

2017-02-28

Handikappförbundens bidrag till Sveriges uppföljning av Agenda 2030 (HLPF 2017)

Handikappförbunden är ett samarbete för 39 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar cirka 400 000 människor. Vårt mål är ett samhälle för alla. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt – rätten för personer med funktionsnedsättningar att fungera på jämlika villkor i samhällets alla delar. Vi byter namn till Funktionsrätt Sverige den 18 maj 2017.

Handikappförbunden deltog i ett referensgruppsmöte inför Sverige frivilliga rapportering till High Level Political Forum i sommar. Vi bifogar vårt bidrag, två sidor och en bilaga med källor. Vi svarar gärna på följdfrågor och förtydligande, kontaktperson är Mia Ahlgren, mia.ahlgren@hso.se

Vänliga hälsningar

Stig Nyman

Ordförande

Handikappförbunden

2017-02-28

Handikappförbundens bidrag till Sveriges uppföljning av Agenda 2030 (HLPF 2017)

Vårt bidrag till de globala målen

Vi är engagerade i mål som rör **inkludering** där vi ser att Sverige har de största utmaningarna på nationell nivå. Vi sprider kunskap och verkar för synergier med nationell politik som bygger på funktionsrättskonventionen, **universell utformning** – ett koncept för att inkludera exkluderade i **samhällsplanering, innovation, produkt- och tjänstedesign samt i demokratiska processer**. Vi samarbetar globalt om **upphandling och rättigheter**.

Vår syn på utmaningar och möjligheter

Möjligheterna ligger i att Sverige är ett av **världens rikaste** länder. Vi kan skapa synergier och **tvärpolitisk helhetssyn** med koppling till **fullgörande av mänskliga rättigheter**, att utveckla relevanta **indikatorer** för Sverige med öppna data för uppföljning kring de inkluderande målen och att sprida universell utformning som ett gemensamt angreppssätt för inkludering i samhällsplanering

Utmaningarna ligger i att det saknas fokus på inkludering i det nationella arbetet. Sverige har fått kritik från FN när det gäller brister i uppföljning av indikatorer över landet, insamling av data med koppling till flera av de globala målen kopplade till **hälsa, utbildning, arbete, jämlikhet, inkluderande städer och demokrati**. Vår organisation som **röstbärare** för en stor andel av människor som inte kommer till tals **behövs på strategisk nivå** i genomförandet.

De få undersökningar som finns visar olika siffror och de är svåra att hitta. Vi befarar ett stort **mörkertal** eftersom många personer med funktionsnedsättning **saknas i statistiken** på grund av metoder för insamling. **Några exempel på ojämlikhet** med referenser i bilaga.

Mål 3 Hälsa (10 och 16)

Självskattad ohälsa är 10 gånger vanligare bland personer med funktionsnedsättning än bland övrig befolkning. Studier visar att vissa grupper har en långt högre dödlighet än genomsnittet. Forskning finansierad av Brottsoffermyndigheten har visat att jurister och verksamma domare inte bedömer offer för sexuella övergrepp som trovärdiga om de har kännedom om vissa funktionsnedsättningar. Diskriminering har en negativ effekt på

hälsan. För personer som utsätts för kränkande behandling är det 3-4 gånger så vanligt med självmordstankar och självmordsförsök.

Mål 4 Utbildning (10 och 16)

Situationen för barn med funktionsnedsättning går bakåt på flera områden, trots krav på inkluderande skola. Undersökningar visar att cirka **hälften av barn med vissa funktionsnedsättningar stannar hemma** från skolan. Stora brister i skolan med särskilt stöd och tillgängliga lärmiljöer. BO med flera rapporterar om allvarliga kränkningar och våld mot barn med funktionsnedsättningar.

Mål 8 Arbete (5 och 10)

Lägre sysselsättning, sämre ekonomi och könsskillnader. Inga reformer sedan 80-talet. Psykisk ohälsa är den vanligaste orsaken till att personer i arbetsför ålder står utanför arbetsmarknaden. 80 % av männen får sina behov av anpassat arbetstempo tillgodosett, men bara 60 % av kvinnorna. Kritik från FN om låg sysselsättning, bristande statistik och begreppet nedsatt arbetsförmåga.

Mål 11 Hållbara inkluderande städer (12.7)

Sverige har haft lagar om tillgänglig kollektivtrafik och byggd miljö sedan 60- och 70-talen. Uppföljningen är splittrad och resultat brister. Det gäller även till exempel i vilken utsträckning myndigheter och kommuner använder sig av krav på tillgänglighet i upphandling trots att lagstiftning har varit starkare "bör när det är möjligt" och ny lagstiftning har "ska", jämfört med kunskap och data om miljökrav där lagen är svagare. 2010 skulle "enkelt avhjälpna hinder" vara åtgärdade, nu finns frågor om läget inte längre med i återkommande plan- och byggenkät. Krav på tillgänglighet ifrågasätts för nybyggen.

Goda exempel på innovativa samarbeten mm

Vår medverkan i global standardisering om hållbar upphandling ISO20400 där vi drivit universell utformning som en drivkraft. Aktiva i europeisk standardisering kring upphandling och universell utformning som en integrerad del i ledningssystem, med kvalitet i tjänster och tillgänglighet till IT. Vi deltar i arbetsgrupper med funktionsrättsorganisationer globalt och på europeisk nivå för att samordna arbete baserat på funktionsrättskonventionen.

Bilaga med referenser (ett urval)

[International Disability Alliance relevans i alla målen mot CRPD](#)

[Handikappförbundens remissvar om ny funktionshinderpolitik 2016](#)

FN:s [rekommendationer till Sverige april 2014](#) (CRPD)

[Sveriges svar om funktionshinderpolitik](#) till Catalina Devandas 2016

Statistikproblem lyfts i [Utvärdering och analys av funktionshinderpolitiken 2011-2016](#) Myndigheten för delaktighet

[Lägre andel av personer med funktionsnedsättning arbetar](#)

publicerad 2016-12-12 SCB

[Sämre ekonomi för personer med funktionsnedsättning](#)

2016-11-29 SCB

[Barnombudsmannens vill se genomgripande förändringar](#) när det gäller barn med funktionsnedsättning i rapport [Respekt \(2016\)](#)

Stora brister i [Tillgängliga lärmiljöer?](#) Skolverket 2016

[Nästan alla skolor brister i "särkilt stöd"](#) Skolinspektionen 2016

[Fler än hälften stannar hemma](#) Enkät Autism och asperger 2016

[Varför syns vi inte i statistiken?](#)

Stefan Johansson 2014, KTH, RSMH och Funkanu finansierad av PTS

[Arbetsförmedlingens statistik](#) visar att 2 procent har psykisk funktionsnedsättning, andra källor visar helt andra siffror

[Folkhälsomyndigheten](#) och [ForskaSverige](#) tar upp kostnader.

[Psykisk ohälsa ökar bland unga](#) MUCF 2016

[Jämställdhetsanalys i levnadsvillkor och delaktighetsmöjligheter](#)

MFD 2016

Bättre statistik om inkludering saknas i SCB [bidrag till Agenda 2030](#).

Handikappförbundens globala engagemang:

[ISO20400 Hållbar upphandling](#) (lansering 5 april på svenska)

[Europeiskt mandat 473 Design for all](#)

[International Disability Alliance samarbete kring globala målen](#)